

ПРОПОЗИЦІЇ РОБОТОДАВЦІВ ЩОДО ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ ФАХІВЦІВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Голда Виноградська,
аспірантка Інституту професійної освіти НАПН
України, президент «Національного галузевого
партнерства в легкій промисловості України»
<http://orcid.org/0000-0001-7839-9304>

Анотація. Зростання вимог до професійних умінь і навичок, які постійно змінюються в умовах сучасного розвитку підприємств швейної галузі, зумовлюють потребу постійного перегляду професійних і освітніх стандартів. Окрім того, зростає необхідність модернізації змісту професійної освіти з урахуванням відповідності новим технологіям виробництва та організації праці на засадах ефективного державно-приватного партнерства в підготовці кадрів для легкої промисловості України.

Ключові слова: професійний стандарт «Майстер з пошиття одягу», державно-приватне партнерство в легкій промисловості України, інтегровані професії, кваліфіковані кадри швейної галузі.

EMPLOYMENT PROPOSALS REGARDING THE TRAINING OF QUALIFIED SPECIALISTS IN LIGHT INDUSTRY

Golda Vynogradska,
PhD Student of the Institute of Vocational Education
of NAES of Ukraine, President of National sectoral
partnership in light industry of Ukraine

Abstract. The increased requirements for professional abilities and skills, which are constantly changing in the conditions of the modern development of enterprises in the sewing industry, lead to the need for constant revision of professional and educational standards. In addition, there is a growing need to modernize the content of professional education, considering the compliance with new technologies of production and labor organization on the basis of effective public-private partnership in the training of personnel for the light industry of Ukraine.

Keywords: professional standard "Clothing Master", public-private partnership in the light industry of Ukraine, integrated professions, qualified personnel of the sewing industry.

За сучасних умов категорії «ефективність» і «якість» стають найважливішими у державній політиці країн в усьому світі та головним орієнтиром міжнародної політики в сфері професійної освіти і виробництва. Це стосується і легкої промисловості, яка стрімко технологічно розвивається. Постійне оновлення виробничого обладнання, нових матеріалів та технології оброблення виробів – тенденції інноваційного розвитку підприємств в умовах глобалізаційних процесів економіки та швидкої технологізації. Ці чинники істотно змінюють конкурентне середовище на ринку праці та формують нові виклики щодо професійних навичок та компетенцій.

Водночас, окрім такого розвитку галузі, триває і деструктивний фактор військового стану та релокації багатьох підприємств, постраждалих від військового вторгнення РФ. Це змушує переглянути зміст та ефективність традиційних швейних професій: швачки, кравця, закрійника, постійно

затребуваних на ринку праці. Адже виникла необхідність у фахівцях із широкими кваліфікаціями. Ці монопрофесії в умовах військового стану та в повоєнний час мають перспективу об'єднатись в укрупнену професію, в якій інтегровані кілька монопрофесій і/або видів професійної діяльності з метою навчання за єдиним стандартом ПТО. (Ничкало, 2000).

Навчання за інтегрованими професіями дає позитивні результати та сприяє:

- раціональному використанню навчального часу при освоєнні інтегрованої професії;
- посиленню зацікавленості учнів у навчанні й отриманні широкої кваліфікації;
- оптимізації змісту навчання;
- збільшенню часу на виробниче навчання і практику;
- розширенню й поглибленню рівня знань, умінь, навичок;
- значній економії коштів на підготовку майбутніх фахівців.

Практика запровадження інтегрованих професій спостерігається і в країнах Європейського Союзу, а про активність роботодавців у їх розробках свідчить статистика: у Бельгії, Фінляндії, Франції, Німеччині, Італії, Естонії, Латвії понад 30% освітніх програм створено у співпраці з роботодавцями; значна частина цих освітніх програм реалізується на базі підприємств. (Вороніна-Пригодій, & Кравець, 2022).

Концептуальні ідеї, що визначають пріоритетність якісної підготовки кваліфікованих робітників з високим рівнем професійної компетентності та багатофункціональними вміннями, спільними зусиллями освітян та роботодавців на засадах державно-приватного партнерства відображені у Законах України «Про державно-приватне партнерство» (2010, остання редакція (2015)); «Про освіту» (2017); «Про фахову передвищу освіту» (2019); «Про професійну (професійно-технічну) освіту» (1998, остання редакція 2021); Закон України № 4147 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій», підписаний Президентом України 15.06.2022, який через внесення змін до КЗпП, Закону України «Про освіту» в трудовому законодавстві створив поняття «часткових кваліфікацій», а сучасні професійні стандарти тепер матимуть перевагу над застарілими кваліфікаційними характеристиками (ст. 96 КЗпП та ст. 6 Закону України «Про оплату праці»).

Цей нормативно-правовий документ дає змогу пришвидшити шлях до робочого місця для людей, які втратили роботу, швидко опанувати елементи нової професії та працевлаштуватись. Ці зміни є дуже актуальними для українців у військовий час: концепція про освіту впродовж життя, несподівано перетворилася на тенденцію – «отримання нових кваліфікацій для виживання».

Ефективність виробництва та темпи економічного розвитку підприємств легкої промисловості визначаються наявністю кваліфікованих кадрів. Вкрай важливою є синергія зусиль виробничників та навчальних

закладів у процесі їх підготовки. Підсилюючим фактором є державна політика в цій сфері, яка законодавчо активно розвивається, створюючи всі умови для плідної кооперації освітян і роботодавців.

Останні сім років громадське об'єднання «Національне галузеве партнерство в легкій промисловості України «Фешн Глобус Юкрейн» (далі НГПЛУ «ФГУ») у рамках реалізації політики державно-приватного партнерства співпрацює із системою професійної (професійно-технічної) освіти та багатьма вітчизняними виробництвами щодо підвищення рівня кваліфікації майбутніх робітничих кадрів сфери легкої промисловості, оновлення професійних та освітніх стандартів. Одним із напрямів цієї співпраці є вивчення потреб роботодавців в оновленні номенклатури профільних професій. Останні дослідження партнерства засвідчують нагальну потребу малих та середніх підприємств легкої промисловості в новій укрупненій професії «Майстер з пошиття одягу», яка включатиме трудові функції таких монопрофесій, як: «Швачка», «Кравець» та «Закрійник».

НГПЛУ «ФГУ» було внесена пропозиція щодо створення цієї професії разом із фахівцями Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. У 2021-2022р спільним зусиллям освітян та роботодавців був розроблений професійний стандарт для монопрофесії «Майстер з пошиття одягу» (код професії за Класифікатором професій ДК 003:2010 – 7439).

Робоча група розробників проекту професійного стандарту, яка складалася з наукових співробітників, викладачів, спеціалістів вищої категорії, методистів закладів професійної (професійно-технічної) освіти, майстрів виробничого навчання, дизайнерів та конструкторів, впродовж кількох місяців працювали над проектом професійного стандарту. Було визначено основні трудові функції майстра з пошиття одягу, встановлено єдині вимоги до загальних та професійних компетентностей, обсяг знань, умінь і навичок для виконання майстром з пошиття одягу трудових функцій у галузі легкої промисловості. (Національне галузеве партнерство в легкій промисловості України, 2021)

Потреба у розробленні цього документа зумовлена:

– новими вимогами сучасної галузі легкої промисловості, інноваційною діяльністю підприємств і, відповідно, новими функціями фахівців, що здійснюють професійну діяльність;

– зростаючим попитом роботодавців на інтегровані (укрупнені) професії у галузі легкої промисловості, зумовленим появою можливості більш ефективно та своєчасно реагувати на перерозподіл персоналу за трудовими функціями;

– необхідністю визнання результатів неформального та інформального навчання і створення умов для професійного розвитку працівників та підвищення якості їхньої праці;

Після публічного обговорення професійного стандарту інтегрованої професії «Майстер з пошиття одягу», його було передано до Національного

агентства кваліфікацій та затверджено наказом Мінекономіки від 14.02.2022 № 304-22. (Національне агентство кваліфікацій, 2022).

Означені процеси є запорукою збільшення контингенту абітурієнтів, заінтересованих в освітніх послугах закладів професійної (професійно-технічної) освіти швейного профілю та здобутті освітніх і професійних кваліфікацій, які є актуальними на ринку праці.

Список використаних джерел:

Верховна Рада України. (1998, Лютий 10). *Про професійну (професійно-технічну) освіту*: Закон України, (№ 103/98-ВР). <https://zakon.rada.gov.ua/go/103/98-%D0%B2%D1%80>

Верховна Рада України. (2010, Липень 01). *Про державно-приватне партнерство*, (№ 2404-VI). <https://zakon.rada.gov.ua/go/2404-17>

Верховна Рада України. (2017, Березень 05). *Про освіту*: Закон України, (№ 2145-VIII). <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19>

Верховна Рада України. (2019, Червень 6). *Про фахову передвищу освіту*: Закон України, (№ 2745-VIII). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>

Верховна Рада України. (2022, Квітень 01). *Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій*: Закон України, (№ 2179-IX). http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70043

Вороніна-Пригодій, Д., & Кравець, С. (2022). Регіональні особливості європейської системи державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти. *Professional Pedagogics*, 1(24), 56–63.

Національне агентство кваліфікацій: офіційний сайт.

Національне галузеве партнерство в легкій промисловості України: офіційний сайт. <https://fashionglobusukraine.com/osvita>

Ничкало, Н. (Ред.). (2000). *Професійна освіта: словник*. Вища школа.

Однорог, Г. (2021). Модель інтегральної ключової компетентності майбутніх кваліфікованих робітників швейного профілю. *Continuing Professional Education: Theory and Practice*, 19-27.